

symposium

bodem breed

Welkom bij het 37^e Symposium Bodem Breed

expertise

bodem en ondergrond

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Stantec

symposium

bodem breed

Project Herijking bodemregelgeving: de volgende fase in

expertise

bodem en ondergrond

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Stantec

Programma

- **Kort terugblik op fase 1 en aanpak fase 2**
Rosalinde Geerdink (IenW)
- **Toelichting op de “kleine kringloop”**
Michiel Gadella (RWS)
- **Met elkaar in gesprek (mentimeter)**
Fred Mudde (IenW)/Michiel Gadella (RWS)

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

symposium

bodem breed

Afronding fase 1

Fase 1

- Het richtte zich op het aanpakken van actuele knelpunten in de huidige uitvoeringspraktijk binnen het huidige wettelijke kader.
- Thematisch: *secundaire bouwstoffen, grond en bagger, saneringen*
- Knelpuntenanalyses uitgevoerd > beleidsopties verkend > voorstellen geformuleerd
- Vervolg: maatregelen worden uitgewerkt in de lijnorganisatie, in fase 2 of in beleidstraject

Resultaten van thema *secundaire bouwstoffen*

Maatregelen voor afwijkende eigenschappen sec bouwstoffen

- Kennisdocument om handvatten te bieden a.d.h.v. beschikbare kennis (“denk goed na” document)
- Onderzoek naar pH effect (loopt bij RIVM)
- Mogelijkheden om toepassen of de controle daarop onder kwalibo te brengen

Zicht op bouwstoffen verbeteren

- Advies om aanvullende meldplichten in te voeren
- Advies om bestaande informatieplichten uit te breiden
- Verkennen invulling registratieplicht

Functionaliteit

- Voorbeeldenboek of checklist
- Bekijken of definitie kan worden aangescherpt

*Maatregelen ook betrekken bij
Beleidskader Sec bouwstoffen*

Resultaten voor thema *grond en bagger*

- Rbk is per 1 januari '26 aangepast om TGG te toetsen aan maximale emissiewaarde (niet alleen aan ETW)
- Kennisdocument secundaire bouwstoffen: ook TGG beschrijven. TGG heeft vergelijkbare eigenschappen als secundaire bouwstoffen
- Voorstel om generieke toepassingseis voor dijken in te voeren. Hoe dit past binnen KRW vergt nader onderzoekwerk.
- Verlengen overgangsrecht met 3 jaar voor verondiepingen die voor 1-1-'24 gestart zijn

In fase 2: aansluiten bodem- en waterregelgeving

Resultaten *Saneringen*

Voor een heel aantal zaken zijn er geen normen op nationaal niveau vastgesteld (bijv. PFAS en lood). Decentrale overheden kunnen in hun omgevingsplan regels stellen. Er is behoefte aan ondersteuning hierbij.

Advies: gezamenlijk ‘bouwstenen’ (model) voor omgevingsplannen opstellen

In fase 2 kijken naar verruimen van instrumentarium voor overheid om adequaat te kunnen ingrijpen bij saneringen.

symposium

bodem breed

Aanpak fase 2

expertise

bodem en ondergrond

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Stantec

Aanpak fase 2

- Fase 2 richt zich op fundamentele herzien van het stelsel van bodemregelgeving om deze robuust en toekomstbestendig te maken.
- Generiek – doorsnijdende zaken - bodembreed
- Regelgeving

Fundamentele vraagstukken

- Consequenties EU regelgeving voor nationale bodemregelgeving (KRW, GWR, Bodemrl, CPR, Kra, REACH)
- Onderscheid grond en bouwstof
- Aansluiting bodem en water
- Gebiedsgerichte aanpak bevorderen
- Verantwoordelijkheid in de keten versterken
- Geen (financiële) afwenteling van kosten voor het opruimen van bodemverontreiniging op de maatschappij
- Governance van het bodemstelsel versterken
- Actualisatie milieu hygiënisch normenkader
- Niet genormeerde stoffen reguleren

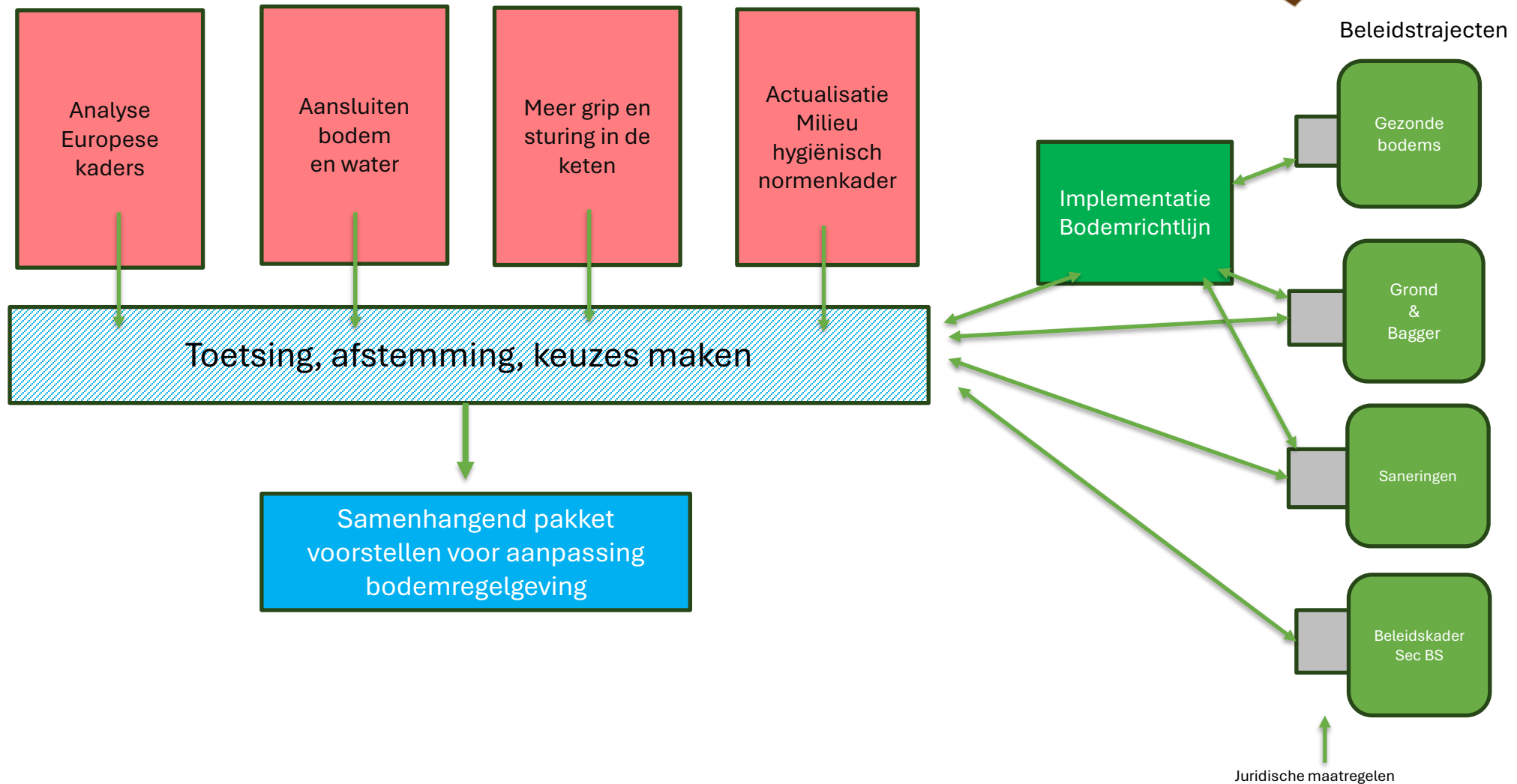
Organisatie

4 sporen

- Analyse Europese kaders (incl. onderscheid grond en bouwstof)
- Aansluiting bodem en water (incl. gebiedsgerichte aanpak bevorderen)
- Meer grip en sturing in de keten:
  - Verantwoordelijkheid in de keten versterken*
  - Governance bodemstelsel versterken*
  - Financiële zekerheidstelling*
- Actualisatie milieu hygiënisch normenkader (incl. niet genormeerde stoffen signaleren en reguleren)

Project Herijking bodemregelgeving - organogram

Participatie en communicatie over Herijking

- Via de lijn van de inhoudelijke beleidstrajecten, zoals Beleidskader Secundaire bouwstoffen en Toekomst Grond- en baggerverzet
- Specifieke sessie(s) over onderwerpen die meerdere beleidsterreinen raken, bijv. actualisatie milieu hygiënisch normenkader
- AO/DO/BO bodem
- Voortgang beschreven in Kamerbrieven
- Vragen of opmerkingen: herijkingbodem@minienw.nl

1) Doorsnijdende (juridische) vraagstukken

Herijking (2026)	Modernisering (2027)	Implementatie (v.a. 2028)
Nadere analyse van juridisch vraagstukken (beleidsuitwerking)	Voorstellen voor fundamentele aanpassingen in regelgeving formuleren	Juridisch traject doorlopen

2) Actualiseren milieu hygiënisch normenkader

Vorbereiding (2026)	Onderzoek (2027-29)	Herijking (2030)	Modernisering (2030)	Implementatie (v.a. 2031)
Onderzoeksagenda opstellen, opdrachtverstrekking	Onderzoek laten uitvoeren door kennisinstituten	Beleidskeuzes maken n.a.v. resultaten	Voorstellen voor aanpassing regelgeving formuleren	Juridisch traject doorlopen

symposium

bodem breed

Kleine kringloop

Michiel Gadella en Fred Mudde

expertise

bodem en ondergrond

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

De kleine kringloop richten we samen in

- Moderniseren, maar ook behoefte aan houvast!
- Vasthouden aan principes, laten we die nog eens doornemen met elkaar!
- Veel komt samen binnen een gebied, 'kleine kringloop de plek voor ambities'
- Samen verkennen:
  - Hoe optimaliseren we wat kan in het gebied;
  - Wat missen we in het gebied (import en export);
  - Balanceren benutten en beschermen.

Doelen

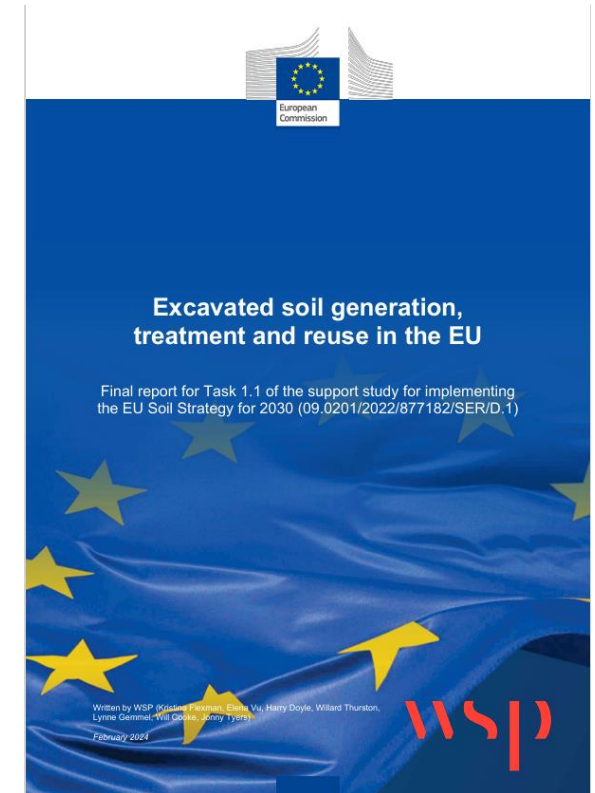
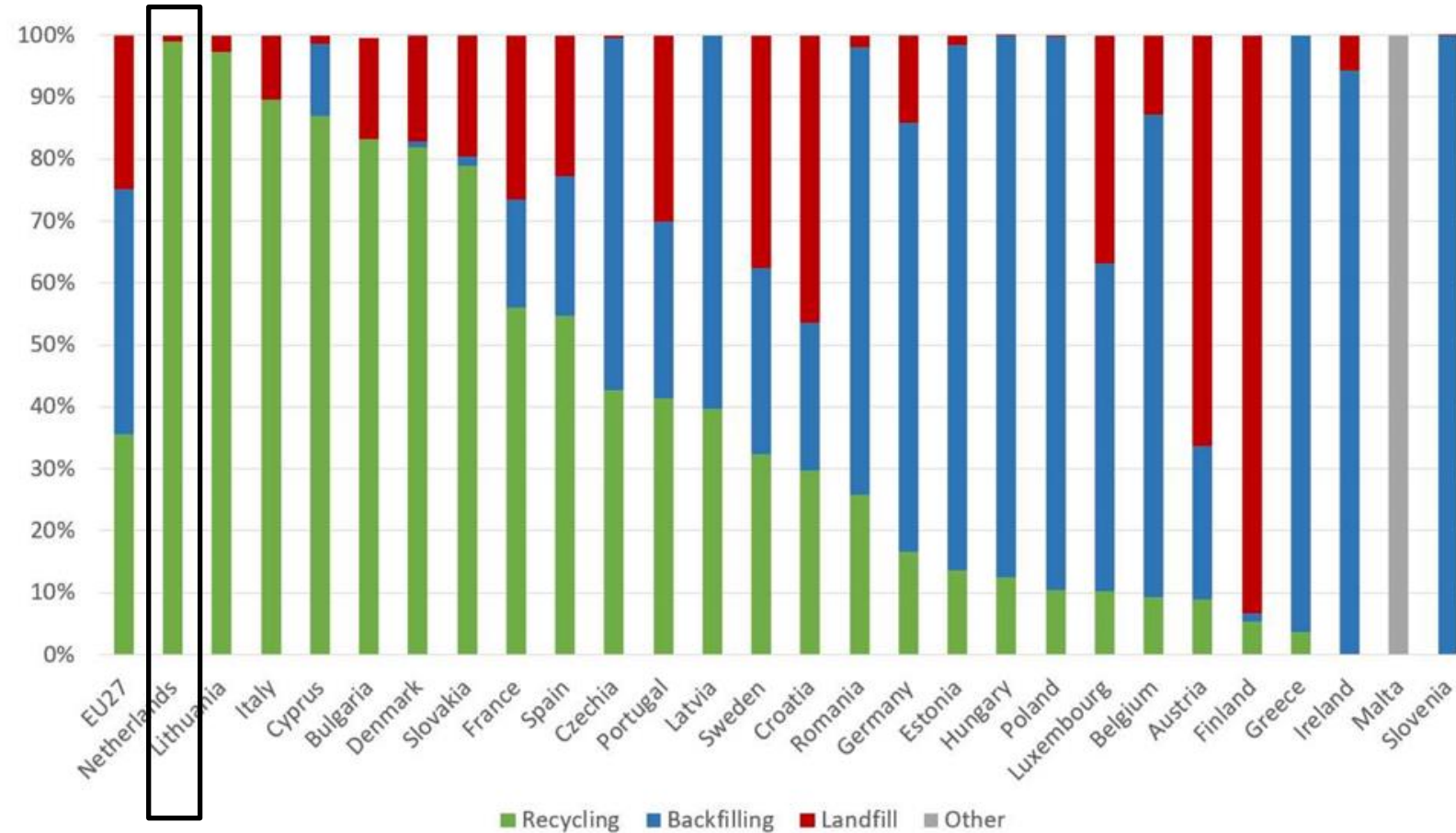
Doelstellingen Bbk

- Duurzaam bodembeheer:
  - Balans tussen **bescherming** en **gebruik** van de bodem
  - Bodemkwaliteit moet passen bij de functie van de bodem
- Maatwerk mogelijk voor bijzondere situaties: decentralisatie
- Nuchter omgaan met risico's
- Verbetering van de uitvoeringskwaliteit, toezicht en handhaving
- Bestaande regels complex, star en slecht handhaafbaar

We mogen best trots zijn

Figure E1 Soil waste treatment rates in the EU and Member States in 2020, Eurostat

Erkenningen bodembeheer (we hebben een volwassen markt, maar doet de ontdoener genoeg?)

Grondbanken

9335-1: 396 erkenningen

- Samenvoegen grond

9335-2: 22 erkenningen

- Gereinigde grond en grote projecten

9335-4: 136 erkenningen

- Samengestelde grondproducten

Grondverwerking

7510-E: 24 erkenningen

- Natte grondreiniging

7510-T: 2 erkenningen

- Thermische grondreiniging

7510-B: 31 erkenningen

- Biologische grondreiniging

7510-F: 34 erkenningen

- Droog zeven grond

7510-K: 13 erkenningen

- Koude immobilisatie (bouwstof)

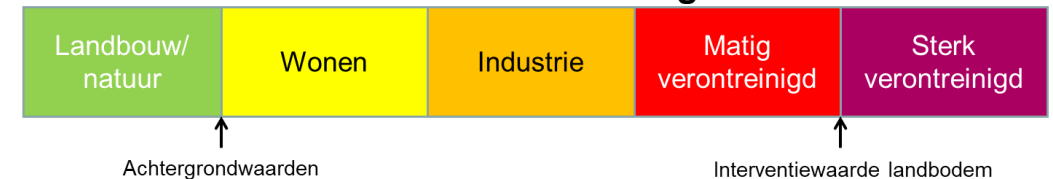
Hoe zit het ook alweer?

Algemene regels in BAL (maatwerk);

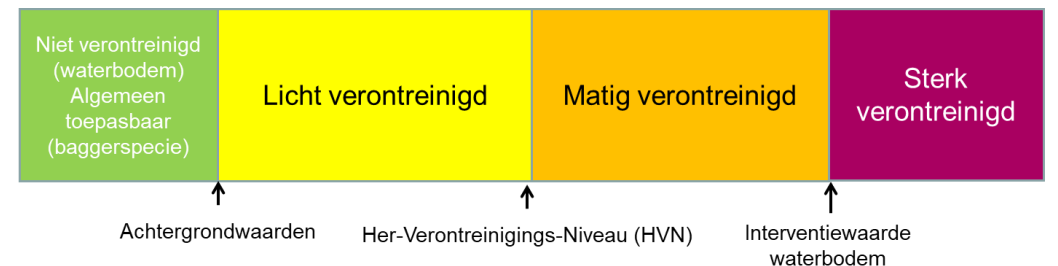
- Functionele toepassing
- Voldoen aan kwaliteitseis ('fit for use' en 'stand still')
- Specials: verspreiden baggerspecie op landbodembodem en oppervlaktewater, grootschalig toepassen, diepe plas
- Milieuverklaringen bodemkwaliteit
- Meld- en informatieplicht

Achtergrondkwaliteit en kwaliteitsklassen op basis van humane en ecologische risico's

Kwaliteitsklassen voor landbodembodem en grond

Kwaliteitsklassen voor waterbodembodem en baggerspecie

Things to do

- Aansluiten op waterkwaliteitsdoelen KRW/GWR
- Breder afweging biologische en fysieke kwaliteiten → concept van bodemdiensten
- Producentenverantwoordelijkheid vergroten
- Tegengaan van afwenteling

Balans tussen beschermen en benutten

Doelstelling: nuttig, functioneel, hoogwaardig (met behoud van waardevolle eigenschappen van grond en baggerspecie) en met maatschappelijk draagvlak toepassen van bij werkzaamheden vrijkomende grond en baggerspecie in een goede balans met een adequate bescherming van de (grond)waterkwaliteit, bodemkwaliteit en sedimenthuishouding

Gebiedsgericht
beschermen

Gebiedsgericht
benutten

Beschermen van
waarde

Ketenbenadering en
producenten-
verantwoording.

Maatschappelijk
draagvlak

Context

Grond
le sa

diffuus v

Diffuse verontreiniging is een gegeven

Sediment vervult belangrijke rol in waterkwaliteit,
weghalen is geen optie.

Sedimenthuishouding is belangrijk doel, door
kunstmatige ingrepen regelmatig onderhoud
(verspreiden) nodig

Aan de slag met Mentimeter

<https://www.menti.com/al3a3i96xrow>

MENTIMETER VRAGEN

HOE MAKEN WE VAN DE KLEINE KRINGLOOP EEN SUCCES?

MENTIMETER VRAGEN

KLAAGMUUR, geef aan waarom jouw grondverzet niet past op de kleine kringloop?

MENTIMETER VRAGEN

Klachten oplossen, wat kan wel?

MENTIMETER VRAGEN

Balans beschermen en benutten?

- Wanneer slaat beschermen te ver door naar jouw idee?
- Wanneer geven we teveel ruimte aan grondverzet naar jouw idee?